

แนวทางการประเมินภายนอกสถาบันอุดมศึกษาของ สมศ. รอบที่ 2

จากกรณีที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้ประเมินคุณภาพภายนอกสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ในรอบที่ 1 ซึ่งจะสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2548 นี้ ที่ผ่านมาเป็นการประเมินเพื่อทราบสภาพจริงสะท้อนให้เห็นผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสถาบัน ในการประเมินรอบต่อไป สมศ. จะประเมินโดยการรับรองมาตรฐาน และประเมินทั้งในระดับสถาบัน และสาขาวิชา สมศ. ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์การประเมินภายนอกสถาบันอุดมศึกษา เพื่อจัดทำตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ตลอดจนกำหนดแนวทางในการประเมิน และรับรองคุณภาพสถานศึกษา คณะอนุกรรมการฯ ได้ประชุม และระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายครั้งจนได้ข้อสรุปที่ค่อนข้างชัดเจน และเตรียมเสนอคณะกรรมการบริหาร สมศ. เพื่อพิจารณาต่อไป QA NEWS จึงขอแนะนำแนวทางการประเมินภายนอกเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่คณะอนุกรรมการฯ ยกวางขึ้นมาเสนอให้ทราบเป็นข้อมูลล่วงหน้า แต่ทั้งนี้ยังไม่เป็นข้อยุติที่แน่นอน

หลักการประเมินภายนอก

1. พัฒนามาตรฐานอุดมศึกษาสู่มาตรฐานสากล
2. พัฒนาคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาให้ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด
3. ดำเนินการโดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
4. คำนึงถึงความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกลักษณะปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้กำหนดขึ้นไว้ โดยให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพของทุกภารกิจอย่างครบถ้วน เพื่อสะท้อนความเป็นจริงที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างชัดเจน
5. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนา และใช้ระบบประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับระบบประเมินคุณภาพภายนอก

6. ดำเนินการประเมินคุณภาพแบบกัลยาณมิตร อย่างเที่ยงตรง โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเน้นการมีส่วนร่วม

การกำหนดมาตรฐาน และน้ำหนักการประเมิน

กำหนดมาตรฐานเป็น 7 มาตรฐาน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มมาตรฐานด้านผลลัพธ์ และกลุ่มมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ แต่ละกลุ่มมาตรฐานมีค่าน้ำหนักเต็ม 100 และแต่ละมาตรฐานมีค่าน้ำหนักแตกต่างกันไป สถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดน้ำหนักแต่ละด้านได้ตามเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบัน แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายในกรอบค่าน้ำหนักที่กำหนด ดังนี้

มาตรฐาน	น้ำหนัก
มาตรฐานกลุ่มที่ 1 ผลลัพธ์	100
1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต	อย่างน้อย 20
2. มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	อย่างน้อย 20
3. มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ	อย่างน้อย 20
4. มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	อย่างน้อย 10
มาตรฐานกลุ่มที่ 2 การบริหารจัดการ	100
5. มาตรฐานด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร	อย่างน้อย 40
6. มาตรฐานด้านการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน	อย่างน้อย 30
7. มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพ	อย่างน้อย 30

การประเมิน

การประเมินจะประเมินทั้งในระดับสถาบัน และระดับกลุ่มสาขาวิชา โดยมีเกณฑ์การกำหนดค่าน้ำหนัก ดังนี้

1. ระดับสถาบัน ให้สถาบันเป็นผู้กำหนดค่าน้ำหนักให้ผันแปรตามพันธกิจของตนได้ตามข้อกำหนดข้างต้น โดยมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิตต้องมีน้ำหนักสูงสุด หรืออย่างน้อยให้น้ำหนักเท่ากับมาตรฐานอื่นที่มีน้ำหนักสูงสุดเท่ากัน

2. ระดับกลุ่มสาขาวิชา

2.1 ใช้เกณฑ์จำแนกกลุ่มสาขาวิชาตามที่กำหนด

2.2 มาตรฐานกลุ่มที่ 1 ประเมินเฉพาะมาตรฐานที่ 1, 2 และ 3 โดย ใช้น้ำหนักตามที่กำหนดไว้แล้วปรับค่าไปตามสัดส่วนให้มีคะแนนรวมของทั้งสามมาตรฐานเท่ากับ 100

เกณฑ์การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา

การพิจารณาตัดสินผลการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา จะพิจารณา 2 ส่วน คือ พัฒนาการของสถาบัน และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการเมื่อเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

1. **อิงพัฒนาการ** สถาบันต้องได้คะแนนพัฒนาการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 กล่าวคือ มีการพัฒนาการทั้งในด้านผลลัพธ์ และการบริหารจัดการ

2. **อิงเกณฑ์** สถาบันได้คะแนนในกลุ่มมาตรฐานด้านผลลัพธ์ และกลุ่มมาตรฐานด้านการบริหารจัดการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ ในกรณีที่มีเกณฑ์มาตรฐานอยู่แล้ว เช่น มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา จะใช้เกณฑ์เหล่านั้นเป็นหลัก ส่วนตัวบ่งชี้ที่ยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐาน อาจจะใช้ค่าเฉลี่ยของการประเมินรอบแรกเป็นหลัก

โดยมีเกณฑ์การตัดสินเพื่อการรับรองมาตรฐาน ดังนี้

1. รับรอง	เมื่อเป็นไปตามเกณฑ์ข้อ 1 และข้อ 2
2. รับรองแบบมีเงื่อนไข	เมื่อเป็นไปตามเกณฑ์ข้อ 1
3. รับรองแบบมีเงื่อนไข	เมื่อเป็นไปตามเกณฑ์ข้อ 2
4. ไม่รับรอง	เมื่อไม่เป็นไปตามเกณฑ์ทั้งข้อ 1 และข้อ 2

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการประเมินคุณภาพในรอบต่อไปจะเป็นการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐาน แต่เป้าประสงค์สำคัญยังคงเป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มิใช่การตัดสินเพื่อให้โทษแก่สถานศึกษา แต่ผลการประเมินจะเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของสถานศึกษา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา โดยยึดหลักกัลยาณมิตรประเมินเช่นเดียวกับการประเมินในรอบแรก

สำหรับตัวบ่งชี้มาตรฐานกลุ่มผลลัพธ์จะมีตัวบ่งชี้ร่วมที่ทุกสถาบันต้องรับการประเมิน และตัวบ่งชี้เฉพาะที่เป็นไปตามจุดเน้นของแต่ละสถาบัน แต่ละตัวบ่งชี้จะมีค่าน้ำหนักแตกต่างกันไป ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีข้อยูติเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ที่แน่นอน หากมีความคืบหน้าอย่างไร QA NEWS จะนำมาเสนอให้ทราบต่อไป

QA ใน สจพ.

การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน

ตามที่สถาบันได้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน ประจำปี 2547 เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันรอบปีการศึกษา 2546 นั้น เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2548 คณะกรรมการประเมินได้พบผู้บริหารของสถาบันเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และแนวทางการประเมิน ตลอดจนซักถามนโยบาย และผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา และคณะกรรมการประเมินได้เยี่ยมชมหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1. วันที่ 13 มิถุนายน คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. วันที่ 14 มิถุนายน บัณฑิตวิทยาลัย
3. วันที่ 15 มิถุนายน - คณะอุตสาหกรรมเกษตร
- สำนักหอสมุดกลาง
- สำนักพัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรม
4. วันที่ 23 มิถุนายน คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์
5. วันที่ 29 มิถุนายน - สจพ. ปราชญ์บุรี
- คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม

คณะกรรมการประเมินกำหนดที่จะเสนอผลการประเมินเบื้องต้นด้วยวาจาต่อผู้บริหารของสถาบันในวันที่ 6 กรกฎาคม 2548

กำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และการจัดทำ SAR

สถาบันกำหนดให้คณะ วิทยาลัย สำนัก ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ประจำปี 2548 (รอบปีการศึกษา 2547) ให้เสร็จสิ้น และส่งรายงานการประเมินตนเองให้สถาบันภายในวันที่ 15 กันยายน 2548 เพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจากสถาบันต่อไป

